

Pensionspengar ska inte gå till ockupation

Folkrätten är de internationella regler som världens länder förväntas följa. Istället för att principen ”starkast bestämmer” ska råda är det internationella avtal som ska styra. Därför är det viktigt att vi reagerar när folkrätten bryts.

Nyligen meddelade AP-fonderna att de säljer sina innehav i kemiföretagen Potash och Incitec Pivot på grund av bolagens affärer som bryter mot folkrätten i det ockuperade Västsahara. Det är bra. Svenska pensionspengar ska inte användas för att bryta mot folkrätten och upprätthålla grym ockupation.

Däremot är det en besvikelse att AP-fonderna behåller sina innehav i oljebolaget Total som också de bryter mot folkrätten i det ockuperade Västsahara. Hur kommer det sig att AP-fonderna inte säljer dessa innehav? Det är lätt att tro att det handlar om pengar.

Västsahara är Afrikas sista koloni, sedan 1970-talet ockuperat av Marocko. Ockupationen har inget stöd i folkrätten. Den internationella domstolen har prövat målet och avfärdat Marockos anspråk på landet och bekräftat det västsahariska folkets rätt till självbestämmande.

Försäljningarna av Potash och Incitec Pivot är ett steg i riktning mot mer ansvarsfulla AP-fonder. En nyckelaktör är finansmarknadsminister Peter Norman (M) som ansvarar för regeringens styrning av AP-fonderna. Han var vd för Sjunde AP-

fonden, när den 2005 sålde sina aktier i oljeföretaget Kerr McGee bland annat på grund av den oljeprospекtering bolaget sysslade med utanför Västsaharas kust.

I ljuset av detta tycks AP-fondernas försäljning inte konstig. Men det är märkligt att man inte gör detsamma med Total. Det är lätt att misstänka att det beror på att AP-fondernas innehav i Total är mycket större än de i Potash och Incitec Pivot – mer än tre gånger så stort – och med högre förväntad avkastning.

JENS ORBACK

Tidigare i oktober deltog AP-fonderna på en stor konferens i Sydafrika med investerare från hela världen för att diskutera ansvarsfulla placeringar. AP-fondernas försäljningar av Potash och Incitec Pivot aviserades dagen före och rönt stor uppmärksamhet.

Förhoppningsvis var inte försäljningarna bara ett led i en global PR-strategi riktad mot konferensen i Sydafrika. AP-fonderna måste agera konsekvent – i grunden handlar det om trovärdighet. Oljebolaget Total bryter mot folkrätten och därför kan AP-fonderna inte behålla dessa innehav. Det dags för Peter Norman att agera i enlighet med folkrätten.

Jens Orback,
generalsekreterare i Palmecentrum
Bild: Ylva Säfvelin

